

Očekávané přínosy vzniku Národní sportovní agentury nebyly naplněny: miliardové dotace netransparentní a bez kontroly efektivity

29.4.2024 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Národní sportovní agentura (NSA) vydaly v letech 2019 až 2022 ze státního rozpočtu na podporu sportu celkem 26,5 mld. Kč. NSA byla zřízena v srpnu 2019 a převzala činnosti, které do té doby vykonávalo MŠMT. Kontrola NKÚ ukázala, že Národní sportovní agentura nesledovala a nekontrolovala, jak příjemci dotace využili a zda dodrželi stanovené podmínky. Přitom posílení transparentnosti a zavedení funkčního systému vyhodnocování využití poskytnutých podpor byly očekávanými přínosy vzniku NSA. K naplnění těchto očekávaných přínosů tedy vznikem NSA nedošlo.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Národní sportovní agentura (NSA) vydaly v letech 2019 až 2022 ze státního rozpočtu na podporu sportu celkem 26,5 mld. Kč. NSA byla zřízena v srpnu 2019 a převzala činnosti, které do té doby vykonávalo MŠMT. Kontrola NKÚ ukázala, že Národní sportovní agentura nesledovala a nekontrolovala, jak příjemci dotace využili a zda dodrželi stanovené podmínky. Přitom posílení transparentnosti a zavedení funkčního systému vyhodnocování využití poskytnutých podpor byly očekávanými přínosy vzniku NSA. K naplnění těchto očekávaných přínosů tedy vznikem NSA nedošlo.

NSA nesledovala a nevyhodnocovala, zda výdaje, které vynakládá, vedly např. k zastavení poklesu tělesné zdatnosti dětí a mládeže, k zastavení růstu nadváhy a obezity u dětí a mládeže či ke snížení ekonomické spoluúčasti rodin ve sportu. Ale i toto byly očekávané dopady a priority vynaložených podpor.

MŠMT ani NSA nepostupovaly při poskytování dotací v některých případech transparentně a v souladu s právními předpisy. Proces administrace žádostí o podporu byl jak u MŠMT, tak i v NSA u jedné pětiny kontrolovaných dotačních výzev zdoluhavý. MŠMT za roky 2019 a 2020 vydávalo rozhodnutí o poskytnutí dotace v průměru po 90 až 300 dnech a NSA za roky 2021 a 2022 tato rozhodnutí vydávala v průměru po 172 až 335 dnech.

Kontroloři odhalili nedostatky i v hospodaření NSA. S majetkem a peněžními prostředky státu nenakládala v některých případech účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Např. neodůvodněně snížila výnos z majetku minimálně ve výši půl milionu korun, když umožnila původním nájemcům, aby část sjezdového a skokanského areálu v Harrachově bezúplatně užívali i po ukončení platnosti nájemních smluv. To se týkalo šesti z celkem 46 pozemků. Ke zbylým 40 pozemkům neměla NSA v kontrolovaném období uzavřeny žádné nájemní smlouvy. Z veřejně dostupných zdrojů bylo zjištěno, že tyto pozemky byly rovněž prokazatelně využívány jinými subjekty (právníckými či fyzickými osobami). Na pozemcích NSA byla např. lanová dráha, která je celoročně v provozu, hotel či stánky s občerstvením.

NSA nepostupovala podle zákona ani při zadávání veřejných zakázek na nákup služeb a pořízení majetku. V některých případech např. vynakládala peněžní prostředky na základě smluv, které byly podle zákona o registru smluv zrušeny od počátku. Po celou dobu kontrolovaného období uzavírala smlouvy a objednávky, proplácela faktury a vyplácela dotace, aniž by dodržela zákonné schvalovací

postupy. Nezavedla funkční vnitřní kontrolní systém, aby zajistila hospodárný, efektivní a účelný výkon státní správy.

Součástí kontroly NKÚ bylo i dotazníkové šetření mezi sportovními kluby a svazy. Například cca 56 % sportovních klubů, které měly zkušenost s průběhem dotačního řízení jak u MŠMT, tak u NSA, uvedlo, že nedošlo k posunu směrem k transparentnějšímu hodnocení žádostí. Podrobnosti tohoto šetření najdete zde: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=13493>.

Kontroloři NKÚ oslovili s žádostí o informace i 47 evropských nejvyšších kontrolních institucí sdružených v organizaci EUROSAI, aby mohli provést mezinárodní srovnání státní podpory sportu. Na výsledky se můžete podívat zde: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=13494>.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/cekavane-prinosy-vzniku-narodni-sportovni-agentury-nebyly-naplнены:-miliardove-dotace-netransparentni-a-bez-kontroly-efektivy-id13968>